

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL.410.015.05.2021

Pan
Marek Chojnowski
Starosta Powiatu Elckiego
ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 4
19-300 Elk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/006 - Finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie
ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn
T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30
lol@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Elku, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 4, 19-300 Elk (dalej: Starostwo).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marek Chojnowski, od dnia 22 grudnia 2014 r. Starosta Powiatu Elckiego (dalej: Starosta).
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Zapewnienie przez jednostki samorządu terytorialnego warunków realizacji zadań oświatowych. 2. Finansowanie zadań oświatowych.
Okres objęty kontrolą	Od 2017 r. do 30 września 2021 r. lub do zakończenia czynności kontrolnych oraz z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontroler	Henryk Dykty, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/102/2021 z 3 września 2021 r.

(akta kontroli str. 1)

II. Ocena ogólna kontrolowanej działalności²

OCENA OGÓLNA

W latach 2017-2021 (30 września) Starosta zapewnił odpowiednie warunki i finansowanie realizacji zadań oświatowych przez szkoły i placówki oświatowe, dla których był organem prowadzącym. W powiecie elckim (dalej: Powiat) realizowano także ponadobowiązkowe zadania oświatowe związane z rozwojem dzieci i młodzieży. Informacje o stanie realizacji zadań oświatowych przekazywano Radzie Powiatu Elckiego (dalej: Rada Powiatu) we właściwym terminie, tj. przed 31 października każdego roku. Przeprowadzona w toku kontroli analiza danych dotyczących liczby uczniów i liczby etatów nauczycieli z pięciu szkół, zgromadzonych w Systemie Informacji Oświatowej (dalej: SIO) wykazała, że w Starostwie prawidłowo je zweryfikowano.

Finansowanie zadań oświatowych odbyło się m.in. z pełnym wykorzystaniem części oświatowej subwencji ogólnej wraz z rezerwą. Środki finansowe otrzymane m.in. z dotacji celowych z budżetu państwa, na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz pochodzące z innych źródeł zostały właściwie wykorzystane. W przypadkach tego wymagających prawidłowo ustalono wysokość środków niewykorzystanych i dokonano ich zwrotu. Prawidłowo, tj. zgodnie z ustawą z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela³ zaplanowano wydatki na doskonalenie i szkolenie nauczycieli. Sprawozdania budżetowe w zakresie dochodów i wydatków na zadania oświatowe zostały sporządzone zgodnie z ewidencją księgową. Starostwo sprawowało nadzór nad prawidłowością

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1762, dalej: Karta Nauczyciela.

prowadzenia obsługi finansowo-księgowej w obszarze oświaty m.in. poprzez bieżące analizy i weryfikację składanych przez placówki oświatowe sprawozdań.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności⁴

OBSZAR

1. Zapewnienie przez Powiat warunków do realizacji zadań oświatowych

Opis stanu faktycznego

1.1. W okresie objętym kontrolą przy Radzie Powiatu nie została powołana Rada Oświatowa, o której mowa w art. 78 ust. 1 Prawa oświatowego⁵. Jak wyjaśnił Starosta, Rada Powiatu w 2016 r. w zamian przyjęła dwie uchwały w sprawie Polityki Oświatowej Samorządu Terytorialnego dla Powiatu Elckiego na lata 2016-2023⁶, w których m.in.:

- określono strukturę szkół i placówek oświatowych,
- zobowiązano Zarząd Powiatu do działań wspierających społeczność szkolną,
- powołano w szkołach i placówkach oświatowych zespoły koordynujące realizację założeń polityki oświatowej Powiatu,
- powołano Zespół ds. ewaluacji polityki oświatowej Powiatu.

Zespół ds. ewaluacji polityki oświatowej Powiatu przedstawiał Zarządowi Powiatu do 30 września każdego roku raport z ewaluacji polityki oświatowej oraz przedstawiał propozycję ewentualnych zmian. Zarząd w oparciu o powyższe raporty do 15 października każdego roku, zapewniał środki finansowe do realizacji przyjętych ww. uchwałami działań i włączał je do budżetu na kolejny rok.

(akta kontroli str. 2-10)

1.2. W badanym okresie Starosta przekazał Radzie Powiatu pięć informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za lata 2017-2021 w terminie do 31 października każdego roku, tj. zgodnie z art. 11 ust. 7 Prawa oświatowego.

(akta kontroli str. 11-237)

1.3. Na dzień 1 września 2021 r. Powiat prowadził łącznie 18 szkół i placówek oświatowych (wszystkie w mieście Elk), w tym:

- szkoły w rozumieniu art. 2 pkt 2 Prawa oświatowego, tj.: Zespół Szkół (dalej: ZS) nr 1⁷, nr 2⁸, nr 5⁹, nr 6¹⁰, I Liceum Ogólnokształcące (dalej: LO), Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych¹¹,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy¹²,
- Centrum Kształcenia Zawodowego¹³,

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, ze zm.).

⁶ Uchwała Nr XVI.128.2016 Rady Powiatu Elckiego z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie przyjęcia celów strategicznych Polityki Oświatowej Samorządu terytorialnego dla powiatu Elckiego na lata 2016-2023. Uchwała Nr XXV.202.2016 Rady Powiatu Elckiego z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie Polityki Oświatowej Samorządu terytorialnego dla powiatu Elckiego na lata 2016-2023.

⁷ W tym: Technikum nr 1, Branżowa Szkoła („BS”) I i II stopnia nr 1.

⁸ W tym: II LO, V LO dla Dorosłych.

⁹ W tym: Technikum nr 5, Szkoła Podstawowa (dalej: SP) nr 5.

¹⁰ W tym: Technikum nr 4, BS stopnia I i II nr 3.

¹¹ W tym: Technikum nr 6, BS I i II stopnia nr 4.

¹² W tym: SP nr 1 Specjalna, BS I stopnia Specjalna, Szkoła Przeposabiająca do Pracy, Internat.

¹³ W tym: SP dla Dorosłych, Szkoła Policealna nr 7 dla Dorosłych.

- Powiatowe Centrum Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej¹⁴,
- Międzyszkolny Ośrodek Sportowy,
- Bursę Szkolną,
- Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli.

W okresie objętym kontrolą, w zakresie struktur szkół i placówek oświatowych, Rada Powiatu podjęła uchwały¹⁵-w sprawie:

- przekształceń szkół i placówek, które dotyczyły: pięciu zespołów szkół zawodowych w branżowe szkoły I stopnia, Szkoły Policealnej nr 5 i 7 będące ponadpodstawowymi szkołami policealnymi dla osób posiadających wykształcenie średnie lub wykształcenie średnie branżowe o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku, SP nr 1 i nr 2 Specjalnej jako szkoły ośmioletnie, Szkoły Specjalnej Przystosobiającej do Pracy w ponadpodstawową trzyletnią szkołę specjalną, Gimnazjum dla Dorosłych w SP dla Dorosłych, I LO, II LO, V LO z trzyletniego na czteroletnie, Technikum nr 1, 4, 5, 6 z czteroletnich na pięcioletnie, Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Centrum Kształcenia Zawodowego stanowiące zespół publicznych jednostek oświatowych;
- likwidacji szkół (SP nr 2 Specjalna, Szkoły Policealnej nr 1, 2, 4 i 6, BS I stopnia nr 2);
- utworzenia nowych szkół (BS II stopnia nr 1,3 i 4).

(akta kontroli str. 238-244)

1.4. Powiat w okresie objętym kontrolą realizował następujące dodatkowe zadania oświatowe (niebędące jego zadaniami własnymi), tj.:

- zadanie związane z organizacją doradztwa metodycznego na podstawie umów z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim¹⁶;
- usługi edukacyjne w zakresie doradztwa metodycznego i doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz kadry kierowniczej szkół, dla których organem prowadzącym był Powiat – zadanie to realizowane było przez Mazurski Ośrodek doskonalenia Nauczycieli w Elku na podstawie porozumień Powiatu z samorządami gminnymi i powiatowymi¹⁷;

¹⁴ W tym: Powiatowa Biblioteka Pedagogiczna, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.

¹⁵ Uchwały Rady Powiatu: z dnia 24 sierpnia 2017 r. – nr XXXIV.275.2017, XXXIV.274.2017, XXXIV.273.2017, XXXIV.272.2017, XXXIV.271.2017, XXXIV.270.2017, XXXIV.269.2017, XXXIV.268.2017, XXXIV.267.2017, XXXIV.266.2017, XXXIV.265.2017, XXXIV.264.2017; z dnia 25 stycznia 2018 r. – nr XL.324.2018, nr XL.325.2018, nr XL.321.2018, nr XL.320.2018, nr XL.319.2018, nr XL.318.2018, nr XL.317.2018, nr XL.316.2018, nr XL.315.2018, nr XL.314.2018, nr XL.313.2018, nr XL.312.2018, nr XL.311.2018; z dnia 29 marca 2018 r. – nr XLII.343.2018, nr XLII.344.2018, nr XLII.345.2018, nr XLII.346.2018, nr XLII.347.2018, nr XLII.348.2018, nr XLII.349.2018, nr XLII.350.2018, z dnia 22 sierpnia 2019 r. – nr VIII.68.2019, nr VIII.69.2019, z dnia 24 października 2019 r. nr X.87.2019; z dnia 27 lutego 2020 r. – nr XIII.120.2020, nr XIII.120.2020, nr XIII.121.2020, nr XIII.122.2020, nr XIII.123.2020, nr XIII.124.2020, nr XIII.125.2020, nr XIII.126.2020; z dnia 17 grudnia 2020 r. nr XXII.188.2020; z dnia 25 lutego 2021 r. – nr XXIII.199.2021, nr XXIII.200.2021.

¹⁶ Umowa Nr WKWO.531.11.2.2019 z 29 lipca 2019 r., umowa WKWO.531.11.10.2019 z 10 września 2019 r., umowa WKWO.531.29.2.2019 z 16 grudnia 2019 r. i umowa WKWO.531.24.2.2020 z 3 grudnia 2020 r. w sprawie przekazania środków finansowych w formie dotacji celowej na realizację zadania związanego z organizacją doradztwa metodycznego.

¹⁷ Porozumienia z: Powiatem Goldapskim z 2 marca 2020 r i aneksem z 4 stycznia 2021 r.; Gminą Stare Juchy z 2 stycznia 2002 r. i aneksami a lat 2016-2020 r.; Gminą Kalinowo z 30 czerwca 2016 r., 5 kwietnia 2019 r., 6 marca 2020 r. i 30 grudnia 2020 r.; Gminą Biała Piska z 20 grudnia 2019 r., z 3 marca 2021 r. z aneksem z dnia 31 sierpnia 2021 r.; Gminą Wieliczki z 1 marca 2021 r.; Powiatem Oleckim z 2 marca 2020 r. i aneksem z lat 2020-2021; Gminą Kowale Oleckie z 31 stycznia 2019 r., 12 stycznia 2021 r., 6 czerwca 2000 r. i aneksami z lat 2016-2018; Gminą Prostki z 19 września 2001 r. i aneksami z lat-2016-2020; Gminą Elk z 2002 r. i aneksami z lat 2016-2020; Miastem Gminą Elk z 31 sierpnia 2007 r. i aneksami z lat 2016-2020;

- prowadził Powiatową Bibliotekę Pedagogiczną na podstawie umowy z Zarządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego¹⁸.

(akta kontroli str. 245)

1.5. Powiat w okresie objętym kontrolą był organem rejestrującym dla 14 szkół i placówek oświatowych w 2017 r., 21 – 2018 r., 23 – 2019 r. oraz 26 w 2020 r. i 2021 r. Organami prowadzącymi dla zarejestrowanych szkół i placówek oświatowych w 2021 r. były:

- organizacje wyznaniowe (dwie publiczne szkoły podstawowe),
- osoby fizyczne (sześć niepublicznych placówek oświatowych i jedna niepubliczna szkoła ponadpodstawowa),
- stowarzyszenia (dwie niepubliczne placówki oświatowe i pięć niepublicznych szkół ponadpodstawowych) i fundacja (niepubliczna placówka oświatowa¹⁹),
- spółki prawa handlowego (cztery niepubliczne szkoły ponadpodstawowe, dwie niepubliczne placówki oświatowe²⁰, jeden niepubliczny zespół szkół i placówek oświatowych),
- przedsiębiorstwa - osób fizycznych (niepubliczna placówka oświatowa²¹) oraz szkoła wyższa publiczna (niepubliczna szkoła ponadpodstawowa²²).

Spośród powyższych szkół lub placówek oświatowych 13 zostało założonych przed 2017 r., zaś 13 w okresie objętym kontrolą.

(akta kontroli str. 246-258)

1.6. W okresie objętym kontrolą, średnia liczba uczniów (wychowanków) w poszczególnych typach szkół i w placówkach oświatowych, dla których Powiat był organem prowadzącym oraz średnia liczba uczniów przypadających na oddział w poszczególnych typach szkół i placówkach oświatowych, przedstawiała się następująco:

- w 2017 r. – 3 982,3 w 23 szkołach i placówkach oraz 22,9 przy średniej liczbie oddziałów 173,8,
- w 2018 r. odpowiednio: 3 943 (22) i 23,9 (165),
- w 2019 r. odpowiednio: 4 276,7 (21) i 24,4 (175),
- w 2020 r. odpowiednio: 4 784,7 (19) i 22,2 (215,5),
- w 2021 r. (30 września) odpowiednio: 4 745,7 (18) i 20,5 (231,7).

(akta kontroli str. 259)

1.7. Dane dotyczące liczby nauczycieli (w przeliczeniu na jeden etat) oraz liczby uczniów przypadających średnio na jednego nauczyciela w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą, przedstawiały się następująco:

- w 2017 r. liczba nauczycieli ogółem (średniorocznie w przeliczeniu na etat) wynosiła 393,8, w tym: dyplomowanych – 273,1, mianowanych – 63,8, kontraktowych 44,8, stażystów – 12, zaś liczba uczniów przypadająca na jednego nauczyciela w roku wynosiła 10,1;

Gminą Dubeninki z 18 grudnia 2020 r., 4 listopada 2019 r. z aneksem z 20 grudnia 2019 r. oraz Miastem Gmina Ruciane –Nida z 25 maja z 2021 r.

¹⁸ Umowa nr 96/2013/MOS z 19 czerwca 2013 r.

¹⁹ Centrum Kształcenia Ustawicznego w Elku.

²⁰ LO dla Dorosłych „PASCAL” w Elku, Stacjonarna Policealna Szkoła Medyczna „PASCAL” w Elku.

²¹ Szkoła języków obcych.

²² LO dla Młodzieży (Centrum Edukacji Mundurowej).

- w 2018 r. odpowiednio: liczba nauczycieli 394,5, w tym: dyplomowanych – 272,3, mianowanych – 61, kontraktowych 51, stażystów – 10,2, liczba uczniów – 10;
- w 2019 r. odpowiednio: liczba nauczycieli 391,3, w tym: dyplomowanych – 270,4, mianowanych - 59,2, kontraktowych - 47,6, stażystów - 14,1, liczba uczniów - 10,9;
- w 2020 r. odpowiednio: liczba nauczycieli 434,3, w tym: dyplomowanych – 293,7, mianowanych - 68,1, kontraktowych 58,9, stażystów – 13,5, liczba uczniów – 11;
- w 2021 r. (30 września) odpowiednio: liczba nauczycieli 435,3, w tym: dyplomowanych – 290,1, mianowanych – 70,7, kontraktowych 64,7, stażystów – 9,9, liczba uczniów 10,9.

(akta kontroli str. 260-261)

1.8. Jak podał Starosta, w badanym okresie tylko w dwóch szkołach powiatowych nie występowało zjawisko braku nauczycieli²³. W pozostałych szkołach i placówkach oświatowych brakowało nauczycieli, w szczególności wykwalifikowanych w zakresie m.in.: geodezji, budownictwa, architektury krajobrazu, gastronomii, mechaniki i elektryki pojazdów samochodowych, obróbki mechanicznej oraz spawania. Brakowało również nauczycieli do nauczania takich przedmiotów jak: biologia, chemia, fizyka, matematyka i informatyka. Według Starosty głównymi przyczynami braków nauczycieli był przede wszystkim: niski poziom wynagrodzenia, brak osób z wykształceniem specjalistycznym, brak zainteresowania osób prowadzących przedsiębiorstwa w danej specjalności do pracy w szkole, brak na rynku pracy nauczycieli do nauczania przedmiotów z chemii, fizyki i informatyki oraz odchodzenie na emeryturę nauczycieli posiadających wykształcenie specjalistyczne.

(akta kontroli str. 262-265)

1.9. Starostwo weryfikowało i potwierdzało dane zgromadzone w SIO dotyczące liczby uczniów i liczby etatów nauczycieli w terminie 30 dni od dnia udostępnienia w SIO raportu subwencyjnego, którego poprawność potwierdzali pisemnie dyrektorzy szkół. W wyniku weryfikacji Starostwo wykazało w 2019 r. 11 błędnie wprowadzonych danych, zaś w 2020 r. siedem błędnych danych, m.in. w zakresie przypisania zawodu, wykazania etatów administracyjnych i obsługi oraz etatów nauczycielskich oraz przypisania uczniów z orzeczeniami do danego typu szkoły. Pomimo tych działań, jak wykazały kontrole zewnętrzne (opisane w pkt 2.3.), Starostwo nie ujawniło wprowadzenia do SIO błędnych danych przez dwie szkoły na 30 września 2016 r. i jednej szkole na 30 września 2020 r.

NIK zwraca jednak uwagę, że SIO nie dawał pracownikowi Starostwa możliwości podglądu do szczegółowych danych wprowadzanych do niego przez dyrektorów szkół i placówek, a jedynie do danych zagregowanych, przez co ich weryfikacja była utrudniona.

Badanie rzetelności danych wprowadzonych do SIO według stanu na 30 września 2020 r., przeprowadzone na próbie dokumentacji z pięciu szkół²⁴, dotyczących liczby uczniów i nauczycieli wprowadzanych do SIO na 30 września 2020 r., otrzymanych raportów subwencyjnych, a także danych posiadanych przez

²³ Szkoła Branżowa I stopnia w Zespole Szkół nr 1 w Elku i Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w zakresie przysposabiającym.

²⁴ Zespół szkół nr 1,2,5,6 i LO w Elku.

Starostwo, wynikało, że wprowadzone dane do SIO przez szkoły były zgodne z danymi zgromadzonymi w Starostwie oraz aneksami do arkuszy organizacyjnych.

(akta kontroli str. 266-349)

1.10. W latach objętych kontrolą dodatkowe zajęcia edukacyjne prowadzono w jednej placówce oświatowej²⁵ oraz w dwóch szkołach²⁶ (tylko w zakresie logopedii). Zajęcia te finansowano ze środków pochodzących z subwencji oświatowej, a także ze środków własnych Powiatu lub środków UE. Dodatkowe zajęcia prowadzono w zakresie:

- gimnastyki korekcyjnej finansowanej ze środków własnych Powiatu przy średniej tygodniowej liczbie godzin w poszczególnych latach 2017-2021 (30 września) wynoszącej odpowiednio: 26; 23,5; 22; 23 i 45, przy średniej w roku liczbie uczniów objętych zajęciami dodatkowymi – odpowiednio: 78; 70,5; 69; 69 i 81;
- logopedii finansowanej z subwencji oświatowej – odpowiednio: 65; 62; 72,5; 87,5 i 95 godzin oraz odpowiednio: 176,173,172,183 i 180 uczniów;
- świetlicy szkolnej finansowanej ze środków własnych – po 48 godzin w każdym tygodniu i średnio 50 uczniów w każdym roku;
- języka obcego (poza lekcjami obowiązkowymi) finansowanego w ramach środków z UE – odpowiednio: 4,4; 5,4; 8,4; 2,5 i 4 godziny oraz odpowiednio: 116,136,116, 32 i 64 uczniów;
- zajęć pedagogicznych przedwyjazdowych finansowanych ze środków UE w latach 2017-2020 – odpowiednio: 5,1; 8,2; 10,1 i 12,7 godziny oraz odpowiednio: 21, 26, 45 i 10 uczniów;
- zajęć wspomagających finansowanych z subwencji w 2021 r. w ilości średnio 8,2 godzin tygodniowo i udziale średnio 215 uczniów;
- zajęć socjoterapeutycznych finansowanych ze środków własnych w 2019 r. po 1 godzinie tygodniowo i średnio jednym uczniu w roku.

(akta kontroli str. 350-351)

1.11. Do egzaminów przeprowadzanych po ósmej klasie szkoły podstawowej w roku szkolnym 2018/2019 przystąpiło ośmiu uczniów, w 2019/2020 – czterech uczniów, zaś w roku szkolnym 2020/2021 przystąpiło trzech uczniów. Wszyscy ci uczniowie uzyskali wynik w przedziale poniżej 50%. Natomiast do egzaminów przeprowadzanych w szkołach zawodowych w badanym okresie przystąpiło łącznie 3 066 uczniów, a wynik pozytywny uzyskało 2 245 uczniów (73,2%), w tym w roku szkolnym:

- 2017/2018 przystąpiło do egzaminu 858 uczniów, z których wynik pozytywny uzyskało 586 uczniów (68,2%),
- 2018/2019 odpowiednio: 748 i 521 (69,7%),
- 2019/2020 odpowiednio: 721 i 533 (73,9%),
- 2020/2021 odpowiednio: 739 i 605 (81,9%).

Do egzaminu dojrzałości w szkołach średnich w analizowanym okresie przystąpiło łącznie 2 320 uczniów, z których wynik pozytywny uzyskało 2 036 uczniów (87,8%), w tym w roku szkolnym:

²⁵ Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Elku.

²⁶ ZS nr 2 w Elku (tylko w zakresie logopedii – 2 godziny średniotygodniowo w 2017 r.), ZS nr 6 (w zakresie logopedii w latach 2017-2021 (30 września) – 1 godzina średniotygodniowo).

- 2017/2018 przystąpiło do egzaminu 595 uczniów, z których wynik pozytywny uzyskało 524 uczniów (88,1%),
- 2018/2019 odpowiednio 518 i 468 (90,3%),
- 2019/2020 odpowiednio 560 i 478 (85,4%),
- 2020/2021 odpowiednio 647 i 566 (87,5%).

Wyniki egzaminów dojrzałości i wyniki egzaminów zawodowych w szkołach średnich były przedstawiane Radzie Powiatu w informacji o stanie zadań oświatowych za dany rok szkolny i jak wyjaśnił Starosta nie były poddawane dyskusji.

(akta kontroli str. 11-237,353-353)

1.12. Wśród uczniów szkół prowadzonych przez Powiat nie było finalistów i laureatów olimpiad naukowych.

(akta kontroli str. 354)

1.13. W badanym okresie do Rady Powiatu wpłynęły dwie skargi dotyczące zadań oświatowych:

- Jedną według właściwości przekazała Regionalna Izba Obrachunkowa w Olsztynie (wpływ do Biura Rady Powiatu 7 stycznia 2020 r.) i Ministerstwo Finansów (wpływ do Biura 14 stycznia 2020 r.) i dotyczyła podejrzenia istnienia nieprawidłowości w działaniu Naczelnika Wydziału Edukacji w Starostwie poprzez udzielanie i wypłacanie dotacji dla Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Elku. Przewodniczący Rady Powiatu w tym samym dniu przekazał skargę do Starosty, przełożonego służbowego Naczelnika. W dniu 28 stycznia 2020 r. Zastępca Przewodniczącego Zarządu Powiatu, zgodnie §8 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków²⁷, przekazał bez rozpatrzenia dokumentację dotyczącą skargi do archiwum, z uwagi na fakt, iż składająca skargę nie podała adresu zamieszkania.
- Drugą skargę przekazał Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki (wpływ do Biura 18 maja 2020 r.) i dotyczyła ona bezczynności oraz nieprawidłowości w działaniach Dyrektora I LO w Elku polegających na niewłaściwym stosowaniu przepisów, w stosunku do jednego ucznia, wynikających z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej²⁸. Skarga ta, po rozpatrzeniu przez Komisję Skarg, Wniosków i Petycji Rady Powiatu, 28 maja 2020 r., została przekazana, zgodnie z uchwałą Rady Powiatu²⁹, do Warmińsko-Mazurskiego Kuratora Oświaty, gdyż dotyczyła zadań wchodzących w zakres nadzoru pedagogicznego kuratorium oświaty.

(akta kontroli str. 355-376)

1.14. Starosta wyjaśnił, że w okresie objętym kontrolą:

- Nie zostały na Powiat nałożone żadne dodatkowe obowiązki w zakresie zadań oświatowych, na które nie zostały przekazane środki z budżetu państwa.
- Na zwiększenie wydatków ponoszonych ze środków własnych Powiatu na zadania oświatowe wpływało m.in.:

²⁷ Dz. U. nr 5, poz. 46.

²⁸ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (Dz. U. z 2020 r. poz. 1283).

²⁹ Uchwała Nr XV.143.2020 r. z dnia 28 maja 2020 r.

- przydzielanie godzin ponadwymiarowych nauczycielom dyplomowanym zamiast nauczycielom z niższym stopniem awansu zawodowego,
 - tworzenie połówek/niepełnych oddziałów i ich łączenie w oddział np. cukiernik/piekarz,
 - utrzymywanie stałego poziomu zatrudnienia nauczycieli przy zmniejszającej się liczbie uczniów,
 - utrzymywanie szkół z niewielką liczbą uczniów/słuchaczy np. Szkoły Podstawowej dla Dorosłych w Centrum Kształcenia Zawodowego w Elku,
 - uruchamianie kwalifikacyjnych kursów zawodowych dla pomniejszonej niż planowana liczby słuchaczy,
 - zintensyfikowane działania w zakresie diagnozowania uczniów.
- Powiat nie wnioskował do administracji rządowej o pomoc rzeczową na funkcjonowanie szkół.
 - W związku z COVID-19 nie było przypadków zwolnień nauczycieli ani obniżenia pensum godzin nauczycieli.
 - W czasie nauki zdalnej spowodowanej COVID-19, jak wynikało z informacji dyrektorów szkół, nie wystąpiły problemy wyłączenia cyfrowego młodzieży, jednak aby zabezpieczyć zwiększone potrzeby w komputery w samych szkołach, Starostwo złożyło wnioski o przyznanie grantu na realizację programu pn. „Zdalna Szkoła”, w ramach którego m.in. zakupiono 40 laptopów (pkt 2.4.4. wystąpienia).
 - Przy realizacji zadań oświatowych w Powiecie występowały problemy m.in. z brakiem nauczycieli (zjawisko to nie występowało tylko w dwóch szkołach)³⁰, w szczególności wykwalifikowanych w zakresie branżowym. Pojawiające się braki kadrowe do nauczania zawodowego, były rozwiązywane poprzez przydział godzin ponadwymiarowych lub zatrudnianie nauczycieli emerytów (zagadnienie opisane w pkt 1.8.).

(akta kontroli str. 377-378)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Powiat zapewnił warunki do realizacji zadań oświatowych dla szkół i placówek oświatowych, dla których był organem prowadzącym. Zarząd Powiatu terminowo przekazywał Radzie Powiatu informacje o stanie realizacji zadań oświatowych. Analiza danych dotyczących liczby uczniów i nauczycieli na 30 września 2020 r. wprowadzonych do SIO przez dyrektorów szkół, w badanej próbie, wykazała ich prawidłowość, jednak jak wykazały kontrole zewnętrzne, Starostwo nie ujawniło wprowadzenia do SIO błędnych danych przez dwie szkoły na 30 września 2016 r. i jednej szkole na 30 września 2020 r. Powiat prawidłowo realizował dodatkowe zadania oświatowe (niebędące jego zadaniami własnymi) m. in. w zakresie doradztwa metodycznego oraz utworzenia Powiatowej Biblioteki Pedagogicznej. Ponadto Powiat zapewnił środki na prowadzenie dodatkowych zajęć edukacyjnych w szkołach i placówkach oświatowych finansowanych z subwencji oświatowej, środków własnych lub środków UE, m.in w zakresie gimnastyki korekcyjnej, logopedii oraz języka obcego. Pojawiające się braki kadrowe do nauczania zawodowego, były rozwiązywane przez przydział godzin ponadwymiarowych lub zatrudnianie nauczycieli emerytów.

³⁰ Szkoła Branżowa I stopnia w Zespole Szkół nr 1 w Elku i Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w zakresie przysposabiającym.

2. Finansowanie zadań oświatowych

Opis stanu faktycznego

2.1. W poszczególnych latach okresu objętego kontrolą w uchwałach budżetowych Powiatu były ujęte dochody z części oświatowej subwencji ogólnej w wysokościach odpowiadających kwotom wskazanym w informacjach³¹ otrzymanych od ministra właściwego do spraw finansów publicznych. I tak w:

- 2017 r. kwota ujęta w uchwałach budżetowych Rady Powiatu³² była zgodna z kwotą części oświatowej subwencji ogólnej w wysokości 37 597,3 tys. zł³³, ujętej w informacji od Ministra Finansów po przyjęciu ustawy budżetowej, a po zwiększeniach z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej z kwotą 37 647,3³⁴ zł,
- 2018 r. odpowiednio:³⁵ kwota 39 803,8 tys. zł³⁶ i 39 884,6 tys. zł³⁷,
- 2019 r. odpowiednio:³⁸ kwota 44 507,8 tys. zł³⁹ i 45 451,2 tys. zł⁴⁰,
- 2020 r. odpowiednio:⁴¹ kwota 53 940,6 tys. zł⁴² i 54 183,6 tys. zł⁴³,
- 2021 r. (30 września) odpowiednio:⁴⁴ kwota 57 064,1 tys. zł⁴⁵ i 57 109,1 tys. zł⁴⁶.
(akta kontroli str. 379-434)

2.2. Rada Powiatu przyznane środki z budżetu państwa lub innych źródeł na realizację zadań oświatowych ujmowała w takich samych kwotach w uchwałach dotyczących budżetu Powiatu. Planowanie i wykonanie dochodów na zadania oświatowe w latach 2017-2021 przedstawiało się następująco:

- W 2017 r. plan dochodów Powiatu wynosił ogółem 115 255,1 tys. zł, zaś wykonanie 109 500 tys. zł. Natomiast na zadania oświatowe zaplanowano 43 823,1 tys. zł, a wykonano 41 316,7 tys. zł (94,3% planowanych dochodów na zadania oświatowe i 37,7% zrealizowanych dochodów ogółem), w tym:
 - 37 597,3 tys. zł pochodziło z części oświatowej subwencji ogólnej (100% kwoty planowanej),
 - 50 tys. zł z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej (100%),

³¹ Według projektu ustawy budżetowej.

³² Uchwała nr XXIX.235.2017 Rady Powiatu Elckiego z dnia 30 marca 2017 r. w sprawie zmian w budżecie Powiatu Elckiego na 2017 r. Uchwała nr XXXIX.305.2017 Rady Powiatu Elckiego z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie zmian w budżecie Powiatu Elckiego na 2017 r.

³³ Załącznik do pisma Ministra Rozwoju i Finansów nr ST8.4750.2.2017.

³⁴ Pismo Ministra Rozwoju i Finansów ST5.4750.32.2017.49p z 28 listopada 2017 r. przyznaniu 50 tys. zł ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej.

³⁵ Uchwała nr XLII.356.2018 Rady Powiatu Elckiego z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie zmian w budżecie Powiatu Elckiego na 2018 r. Uchwała nr II.23.2018 Rady Powiatu Elckiego z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie zmian w budżecie Powiatu Elckiego na 2018 r.

³⁶ Załącznik do pisma Ministra Finansów nr ST8.4750.2.2018.

³⁷ Pismo MF z 8 sierpnia 2018 r. o przyznaniu 30 tys. zł, z dnia 27 listopada 2018 r. o przyznaniu 35 820 zł i z 29 listopada 2018 r. o przyznaniu 15 051 zł ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej.

³⁸ Uchwała nr IV.46.2019 Rady Powiatu Elckiego z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie zmian w budżecie Powiatu Elckiego na 2019 r. Uchwała nr 38.120.2019 Rady Powiatu Elckiego z dnia 27 grudnia 2019 r. w sprawie zmian w budżecie Powiatu Elckiego na 2019 r.

³⁹ Załącznik do pisma Ministra Finansów nr ST8.4750.2.2019.

⁴⁰ Pismo Ministra Finansów z 13 września 2019 r. o przyznaniu 918 397,00 zł, z dnia 22 listopada 2019 r. o przyznaniu 25 000 zł ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej.

⁴¹ Uchwała nr XIV.137.2020 Rady Powiatu Elckiego z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie zmian w budżecie Powiatu Elckiego na 2020 r. Uchwała nr XXII.190.2020 Rady Powiatu Elckiego z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie zmian w budżecie Powiatu Elckiego na 2020 r.

⁴² Załącznik do pisma Ministra Finansów nr ST8.4750.2.2020.

⁴³ Pismo MF z 27 listopada 2020 r. o zwiększeniu o 243 tys. zł części oświatowej subwencji ogólnej.

⁴⁴ Uchwała nr XXIII.203.2021 Rady Powiatu Elckiego z dnia 25 lutego 2021 r. w sprawie zmian w budżecie Powiatu Elckiego na 2021 r. Uchwała nr XXIX.233.2021 Rady Powiatu Elckiego z dnia 26 sierpnia 2021 r. w sprawie zmian w budżecie Powiatu Elckiego na 2021 r.

⁴⁵ Załącznik do pisma Ministra Finansów nr ST8.4750.1.2021.

⁴⁶ Pismo MF z 22 lipca 2021 r. o przyznaniu 45 tys. zł ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej.

- 138 tys. zł z dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe (96,6%),
 - 231 tys. zł z pozostałych dotacji na zadania oświatowe (100%),
 - 3 300,4 tys. zł stanowiły środki z innych źródeł na zadania oświatowe, tj. z UE, PFRON, Ministerstwa Sportu (56,9%).
- W 2018 r. plan dochodów Powiatu wynosił ogółem 131 846,6 tys. zł, zaś wykonanie 125 139,6 tys. zł. Natomiast na zadania oświatowe zaplanowano 46 158,9 tys. zł, a wykonano 44 605,6 tys. zł (96,6% planowanych dochodów na zadania oświatowe i 35,6% zrealizowanych dochodów ogółem), w tym:
 - 39 803,8 tys. zł pochodziło z części oświatowej subwencji ogólnej (100% kwoty planowanej),
 - 80,9 tys. zł z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej (100%),
 - 73,7 tys. zł z dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe (95%),
 - 231 tys. zł z pozostałych dotacji na zadania oświatowe (100%),
 - 5 969,6 tys. zł stanowiły środki z innych źródeł na zadania oświatowe, tj. z UE, PFRON, Ministerstwo Sportu (74,0%).
- W 2019 r. plan dochodów Powiatu wynosił ogółem 146 880,7 tys. zł, zaś wykonanie 134 742,6 tys. zł. Natomiast na zadania oświatowe zaplanowane dochody wynosiły 53 248,6 tys. zł, a wykonane 48 971 tys. zł (92% planowanych dochodów na zadania oświatowe i 36,3% zrealizowanych dochodów ogółem), w tym:
 - 45 426,2 tys. zł pochodziło z części oświatowej subwencji ogólnej (100% kwoty planowanej),
 - 25,0 tys. zł z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej (100%),
 - 279,1 tys. zł z dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe (84,8%),
 - 231,6 tys. zł z pozostałych dotacji na zadania oświatowe (100%),
 - 3 051,7 tys. zł stanowiły środki z innych źródeł na zadania oświatowe, tj. UE, PFRON, Ministerstwo Sportu (41,9%).
- W 2020 r. plan dochodów Powiatu wynosił ogółem 162 220,7 tys. zł, zaś wykonanie 161 219,6 tys. zł. Zaplanowane dochody na zadania oświatowe wynosiły 61 745,3 tys. zł, a ich wykonanie 57 286,3 tys. zł (92,8% planowanych na te zadania i 35,5% zrealizowanych dochodów ogółem), w tym:
 - 54 183,6 tys. zł pochodziło z części oświatowej subwencji ogólnej (100%),
 - 0,0 tys. zł z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej,
 - 705,3 tys. zł z dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe (93,1%),
 - 296,4 tys. zł z pozostałych dotacji na zadania oświatowe (100%),
 - 6 559,9 tys. zł stanowiły środki z innych źródeł na zadania oświatowe, tj. UE, PFRON, Ministerstwo Sportu (32,8%).
- W 2021 r. plan dochodów Powiatu wynosił ogółem 164 896,3 tys. zł, zaś do 30 września zrealizowano 119 287 tys. zł. Natomiast zaplanowane dochody na zadania oświatowe wynosiły 64 327,3 tys. zł, z których zrealizowano 50 145,3 tys. zł (78% planowanych na zadania oświatowe oraz 42% wykonanych dochodów ogółem), w tym m.in.:
 - 56 939,2 tys. zł pochodziło z części oświatowej subwencji ogólnej (84,7%),
 - 170 tys. zł z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej (100%),
 - 732 tys. zł z dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe (82,2%),
 - 291,3 tys. zł z pozostałych dotacji na zadania oświatowe (81,3%),

- 6 195 tys. zł stanowiły środki z innych źródeł na zadania oświatowe, tj. z UE, PRFRON, Ministerstwa Sportu (0,8%).

Starosta wyjaśnił, że niepełne wykonanie planów dochodów w zakresie środków z innych źródeł na zadania oświatowe, wynikało z nieotrzymania środków na programy, projekty, zadania finansowe, a także zmiana terminu rozpatrzenia wniosków o dofinansowanie ze środków, o których mowa w art. 5 ustawy o finansach publicznych⁴⁷. Poza tym środki na powyższe zadania wpływały do Starostwa w pierwszej transzy w wysokości 80% planowanego zadania w roku, w których rozpoczęto realizację trzyletniego zadania. Powodowało to, że w pierwszym roku realizacji zadania występowała nadwyżka budżetowa, zaś w drugim wydatki na realizację zadania sfinansowane były niewykorzystanymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych. Podał, że niskie wykonanie powyższych dochodów nie miało znaczącego wpływu na realizację ww. zadań.

(akta kontroli str. 435-629)

2.3. W badanym okresie wystąpiły dwa przypadki otrzymania przez Powiat zawyżonej części oświatowej subwencji ogólnej.

W przeprowadzonym w Powiecie audycie przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Olsztynie, zakończonym sprawozdaniem z 18 stycznia 2021 r., dotyczącym m.in. naliczania części oświatowej subwencji ogólnej na 2017 r. wykazano w SIO nieprawidłowości polegające na:

- niezasadnym przeliczeniu 19 uczniów wagą P₆⁴⁸ i 12 wagą P₇⁴⁹ w SP Specjalnej i Gimnazjum Specjalnym (jednostka publiczna rejestrowana) prowadzonych przez Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Misjonarek w Ełku (dalej: Zgromadzenie Sióstr),
- niezasadnym przeliczeniu 2 uczniów wagą P₆ w SP Specjalnej Nr 2 w Ełku i Szkole Specjalnej Przystosowanej do Pracy wchodzących w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Ełku (jednostka publiczna prowadzona przez Powiat Ełcki).

Zgodnie z decyzją⁵⁰ Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej powyższe nieprawidłowości zawyżyły o 190,9475 liczbę uczniów przeliczeniowych, według stanu na 30 września 2016 r., co skutkowało zawyżeniem części oświatowej subwencji ogólnej za 2017 r. dla Powiatu o kwotę 1 010,7 tys. zł, w tym 972,3 tys. zł - Zgromadzenie Sióstr i 38,4 tys. zł - SP Specjalna nr 2. Kwotę tę uznano za nienależną i zobowiązano Powiat do jej zwrotu do budżetu państwa, co nastąpiło 31 maja 2021 r.

Starosta wyjaśnił, że w stosunku do Zgromadzenia Sióstr Benedyktynek Misjonarek:

⁴⁷ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm.).

⁴⁸ P₆ = 3,600 dla uczniów lub słuchaczy niesłyszących, słabosłyszących, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym (na podstawie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego) – wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy – N6,

⁴⁹ P₇ = 9,500 dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim objętych zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi organizowanymi w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, innych formach wychowania przedszkolnego, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodkach wychowawczych, szkołach i poradniach psychologiczno-pedagogicznych, uczniów lub słuchaczy z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera (na podstawie odpowiednio orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego albo o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych) – wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy – N7.

⁵⁰ Decyzja nr ST4.4759.123.2021.3.CNNF z dnia 1 kwietnia 2021 r.

- dokonano weryfikacji i analizy przekazanej przez Zgromadzenie Sióstr informacji na temat ważności orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego uczniów w szkołach prowadzonych przez to zgromadzenie,
- wydano decyzję⁵¹ w sprawie zwrotu do budżetu Powiatu nienależnie pobranej dotacji w kwocie 666,8 tys. (tj. kwoty faktycznie przekazanej dotacji ze Starostwa do Zgromadzenia Sióstr),
- na wniosek Zgromadzenia Sióstr kwota podlegająca zwrotowi⁵² została rozłożona na 7 rat z terminem płatności od 21 sierpnia 2021 r. do 28 lutego 2023 r.,
- przeprowadzono analizę dokumentacji za kolejne lata pod względem ważności orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego.

Do Powiatu 8 września 2021 r. wpłynęło zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie zmniejszenia części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2021 o kwotę 73,8 tys. zł, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wykazanymi w SIO na 30 września 2020 r. w Branżowej Szkole I stopnia nr 3 w Elku, polegającymi na wykazaniu więcej niż jednego zawodu uczniów jednego z oddziałów dwuzawodowych (cukiernik/piekarz). Decyzja o zmniejszeniu części oświatowej subwencji została podjęta przez Ministerstwo Finansów 20 września 2021 r. Wcześniej Ministerstwo Edukacji i Nauki pismem z 13 maja 2021 r., w związku z powyższymi nieprawidłowościami, zwróciło się do Starosty o wyjaśnienia, który w odpowiedzi podał, że nieprawidłowość wynikała z mylącego przypisania uczniom oddziału dwuzawodowego dwóch zawodów (cukiernik/piekarz). Poinformował, że dyrektor powyższej szkoły dokonał korekty w SIO i wniósł o ponowne ustalenie wysokości części oświatowej subwencji ogólnej na 2021 r. Podał, że polecono dyrektorom jednostek oświatowych, dla których organem prowadzącym był Powiat, dokonanie analizy danych według stanu na dzień 30 września 2020 r. i udzielenie odpowiedzi na piśmie o wynikach tej analizy. Natomiast Naczelnik Wydziału Edukacji w Starostwie Powiatowym została zobowiązana przez Zarząd Powiatu do opracowania metod weryfikacji danych w bazie SIO. Naczelnik w dniu 13 sierpnia 2021 r. przedłożyła propozycję wdrożenia systemu kontroli funkcjonalnej.

(akta kontroli str. 630-660)

2.4. Powiat na finansowanie zadań oświatowych wydatkował:

- W 2017 r. - 51 519,2 tys. zł (47,2% wydatków ogółem), w tym 47 929,3 tys. zł stanowiły wydatki bieżące i 3 589,9 tys. zł - wydatki majątkowe (równe wydatkom inwestycyjnym) i stanowiły one 33,9% ogółu wydatków inwestycyjnych). Największy udział w wydatkach bieżących stanowiły wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi w kwocie 34 743,3 tys. zł (67,4% wydatków ogółem na zadania oświatowe) oraz dotacje w kwocie 5 353,7 tys. zł (10,4% wydatków oświatowych).
- W 2018 r. – 52 590,3 tys. zł (42,4% wydatków ogółem), w tym wydatki bieżące w kwocie 50 388 tys. zł oraz wydatki majątkowe (równe wydatkom inwestycyjnym) w kwocie 2 202,4 tys. zł (10,2% wydatków inwestycyjnych ogółem). Największy udział w wydatkach bieżących stanowiły wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi w kwocie 36 170,7 tys. zł (68,8%

⁵¹ Decyzja Nr 3/2021 z 23 czerwca 2021 r. w sprawie określenia należności z tytułu dotacji pobranej niezależnie, przypadającej do zwrotu do budżetu Powiatu Elckiego.

⁵² Decyzja Nr 4/2021 z 02 sierpnia 2021 w sprawie rozłożenia na raty należności z tytułu dotacji pobranej nienależnie, przypadającej do zwrotu do budżetu Powiatu Elckiego.

wydatków ogółem na zadania oświatowe) oraz dotacje w kwocie 6 221,5 tys. zł (11,8% wydatków oświatowych).

- W 2019 r. – 60 702,2 tys. zł (46,9% wydatków ogółem), w tym wydatki bieżące w kwocie 56 255,4 tys. zł oraz wydatki majątkowe (równe wydatkom inwestycyjnym) w kwocie 4 446,8 tys. zł (24,8% wydatków inwestycyjnych ogółem). Największy udział w wydatkach bieżących stanowiły wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi w kwocie 41 053,6 tys. zł (67,6% wydatków ogółem na zadania oświatowe) oraz dotacje w kwocie 6 936,5 tys. zł (11,4% wydatków oświatowych).
- W 2020 r. – 67 190,3 tys. zł (46,7% wydatków ogółem), w tym wydatki bieżące w kwocie 66 083,7 tys. zł oraz wydatki majątkowe (równe wydatkom inwestycyjnym) w kwocie 1 106,6 tys. zł (7% wydatków inwestycyjnych ogółem). Największy udział w wydatkach bieżących stanowiły wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi w kwocie 47 994,1 tys. zł (71,4% wydatków ogółem na zadania oświatowe) oraz dotacje w kwocie 9 195,6 tys. zł (13,7% wydatków oświatowych).
- Na 30 września 2021 r. – 56 594,9 tys. zł (53,2% wydatków ogółem), w tym wydatki bieżące w kwocie 52 725,1 tys. zł oraz wydatki majątkowe (równe wydatkom inwestycyjnym) w kwocie 3 869,8 tys. zł (49,5% wydatków inwestycyjnych ogółem). Największy udział w wydatkach bieżących stanowiły wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi w kwocie 38 384,3 tys. zł (67,8% wydatków ogółem na zadania oświatowe).

(akta kontroli str. 661-734)

2.4.1. W badanym okresie Powiat kwoty otrzymanych subwencji oświatowych (łącznie ze środkami z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej) w pełni przeznaczył na zadania oświatowe, w tym: w 2017 r. – 37 647,3 tys. zł (73,1% kwoty ogółem na zadania oświatowe), w 2018 r. – 39 884,6 tys. zł (75,8%), w 2019 r. – 45 451,2 tys. zł (74,9%), w 2020 r. – 54 183,6 tys. zł (80,6%) i na 30 września 2021 r. – 48 392,5 tys. zł (85,5%).

(akta kontroli str. 661-734)

2.4.2. Powiat na zadania oświatowe otrzymywał w poszczególnych latach z budżetu państwa dotacje, tj. w 2017 r. – 138 tys. zł (kwota niewykorzystana 4,9 tys. zł), w 2018 r. – 70,1 tys. zł (3,7 tys. zł), w 2019 r. – 236,8 tys. zł (42,3 tys. zł⁵³), w 2020 r. – 665,9 tys. zł (48,5 tys. zł⁵⁴) i na 30 września 2021 r. – 601,5 tys. zł (1,1 tys. zł). Niewykorzystane środki z dotacji zostały zwrócone do budżetu państwa.

(akta kontroli str. 664-734,839-857)

Szczegółowej analizie poddano dokumentację dotyczącą otrzymanych dotacji z budżetu państwa przeznaczonych na sfinansowanie:

- Kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych dla Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Ełku (dalej: SOS-W). Z analizy dokumentacji wynikało, że:
 - W latach 2017-2020 Powiat otrzymał na realizację tego zadania kwotę 138,3 tys. zł, z której wykorzystał 127,2 tys. zł (92%), zaś na 2021 r. otrzymał 44,6 tys. zł i do 30 września wydatkował 16,4 tys. zł (36,7%). Starosta wyjaśnił, że przyczyna niewykorzystania w pełni dotacji wynikała

⁵³ Niewykorzystana dotacja przez Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli z powodu COVID-19.

⁵⁴ Niewykorzystana dotacja przez Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli z powodu COVID-19.

z dokonanego zakupu po niższych cenach od przyjętych do kalkulacji i z błędnego wykazania kwoty refundacji poniesionych wydatków na zakup podręczników i materiałów ćwiczeniowych w 2020 r.

- Każdego roku Starostwo zobowiązywało SOS-W do złożenia wniosku.
- Otrzymane od Wojewody kwoty dotacji ujmowane były w budżecie Powiatu.
- Dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem, a za każdy rok Starostwo przekazywało rozliczenie dotacji, które było przyjmowane bez uwag przez przekazującego dotację.
- Niewykorzystane środki z otrzymywanych dotacji w latach 2017-2020 w kwocie 11,1 tys. zł zostały zwrócone do budżetu państwa.

(akta kontroli str. 735-746,786-787)

- Realizacji programu kompleksowego wsparcia dla rodziny „Za życiem”, którego termin wykonania ustalono od 28 listopada 2017 r. do 31 grudnia 2021 r. Z analizy dokumentacji wynikało, że:
 - dotacje w kwocie 149,6 tys. zł Powiat otrzymywał w transzach zgodnie z zawartym porozumieniem z Ministrem Edukacji Narodowej⁵⁵ (dalej: MEN) na realizację zadania z zakresu administracji rządowej,
 - do realizacji zadania wyznaczono Powiatowe Centrum Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w Elku (dalej: PCPP-P),
 - dotację wykorzystano zgodnie z jej przeznaczeniem, a Starostwo w oparciu o sprawozdania PCPP-P, przedkładało MEN sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywanego zadania, do których MEN nie wnosił uwag,
 - niewykorzystane środki z otrzymywanych dotacji w latach 2017-2020 w kwocie 0,4 tys. zł zostały zwrócone do budżetu państwa. Starosta wyjaśnił, że przyczyna niewykorzystania w pełni dotacji wynikała z różnicy faktycznego kosztu godziny zrealizowanego zadania a przyjętym kosztem w umowie.

(akta kontroli str.735,747-775,786-787)

- Zakupu pracowni terapii integracji sensorycznej w kwocie 16 tys. zł oraz tablicy interaktywnej w kwocie 7,5 tys. zł. Środki dotacji wydatkowane i rozliczone zgodnie z umową z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim.

(akta kontroli str. 735,776-785)

2.4.3. W badanym okresie Powiat otrzymał środki na realizację zadań oświatowych na podstawie porozumień, i tak: w latach 2017-2018 w kwotach: po 231 tys. zł, w 2019 r. w kwocie 231,6 tys. zł, w 2020 r. - 296,4 tys. zł i na 30 września 2021 r. – 236,8 tys. zł.

Z analizy dokumentacji wszystkich porozumień (cztery umowy z lat 2019-2020 z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim o prowadzenie doradztwa metodycznego (na kwotę łączną 1 363,3 tys. zł), jednej umowy z 2013 r. z Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego o utworzeniu Powiatowej Biblioteki Pedagogicznej (156 tys. zł na każdy rok), 12 porozumień z samorządami gminnymi i powiatowymi w sprawie prowadzenia zadań edukacyjnych w latach 2017-2021 w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli (na łączną kwotę 485,1 tys. zł), o których mowa w pkt 1.4 niniejszego wystąpienia pokontrolnego, wynikało, że:

- otrzymane środki finansowe wykorzystano w pełni i zgodnie z przeznaczeniem,

⁵⁵ Porozumienie nr MEN/2017/DWKI/1668 z dnia 23 listopada 2017 r. i aneks z dnia 28 października 2020 r.

- otrzymane środki finansowe pokryły w pełni wydatki oświatowe na zadania realizowane na podstawie tych porozumień,
- rozliczanie środków było zgodne z zapisami w umowach lub porozumieniach.

(akta kontroli str. 788-816)

2.4.4. W badanych latach 2017-2018 Powiat otrzymał również środki z innych źródeł⁵⁶ niż budżet państwa i środki na podstawie porozumień. W 2017 r. otrzymał 3 300,4 tys. zł (UE – 3 247,1 tys. zł, PFRON – 53,3 tys. zł), w 2018 r. – 4 419,9 tys. zł z UE, w 2019 r. – 3 051,7 tys. zł (UE - 3 028,3 tys. zł, Ministerstwo Sportu - 23,4 tys. zł), w 2020 r. – 2 149,5 tys. zł (UE - 2 067,4 tys. zł, 82,1 tys. zł PFRON) i do 30 września 2021 r. – 914,5 tys. zł (UE - 887,0 tys. zł, PFRON - 27,5 tys. zł).

Z analizy dokumentacji projektu pn. „Zdalna Szkoła”, koordynowanego przez Starostwo i sfinansowanego w ramach środków otrzymanych z UE w ramach programu Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Działanie 1.1. „Wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach”, wynikało że:

- prawidłowo złożono wniosek o przyznanie grantu,
- realizacja projektu nastąpiła w terminach zapisanych w umowie z Centrum Projektów Polska Cyfrowa (od 23 kwietnia 2020 r. do 23 października 2020 r.),
- objęto nim sześć szkół: I LO, ZS nr 1,2,5,6 oraz Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych,
- otrzymana kwota 100 tys. zł była zgodna z umową i została przeznaczona zgodnie z celem programu (zapewnienie nauki zdalnej), tj. na zakup: trzech sztuk oprogramowania, 11 sztuk routerów i 40 sztuk laptopów, który protokolarnie przekazano powyższym szkołom,
- rozliczenie projektu zostało zaakceptowane przez Centrum Projektów Polska Cyfrowa,
- niewykorzystana dotacja w kwocie 5,79 zł została zwrócona do budżetu państwa.

(akta kontroli str. 817-838)

2.4.5. Powiat na realizację zadań oświatowych w badanym okresie przeznaczył również środki własne w następujących kwotach: 10 202,5 tys. zł w 2017 r., 7 984,7 tys. zł w 2018 r., 11 730,8 tys. zł w 2019 r., 9 904 tys. zł w 2020 r. oraz 6 449,7 tys. zł do 30 września 2021 r. Środki te przeznaczono na sfinansowanie bieżących wydatków, tj. utrzymania obiektów edukacyjnych, w tym m.in. na zakup energii elektrycznej, ciepłej, zużycie wody, gospodarowanie odpadami komunalnymi, zakup materiałów biurowych, zakup środków dydaktycznych i książek, utrzymanie systemu informatycznego oraz monitoringu.

(akta kontroli str. 661-734)

2.5. Wydatki na wynagrodzenia nauczycieli w poszczególnych latach objętych kontrolą oraz wydatki na wynagrodzenia w przeliczeniu na jeden etat wynosiły:

- w 2017 r. – 22 394,5 tys. zł i 56,9 tys. zł,
- w 2018 r. – 23 404,1 tys. zł i 59,3 tys. zł,
- w 2019 r. – 26 757,5 tys. zł i 68,4 tys. zł,
- w 2020 r. – 31 289,4 tys. zł i 72,1 tys. zł,
- w 2021 r. (30 września) – 24 939,3 tys. zł i 74,7 tys. zł.

⁵⁶ UE, PFRON, Ministerstwo Sportu, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych (dalej: RFIL).

Wydatki na wynagrodzenia dla nauczycieli były omawiane m.in. na sesji Rady Powiatu w dniu 25 stycznia 2018 r.

(akta kontroli str. 858-865)

2.6. Prawidłowo, tj. zgodnie z Karta Nauczyciela zaplanowano wydatki na doskonalenie i szkolenie nauczycieli. W każdym badanym roku Zarząd Powiatu podejmował uchwały w sprawie planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Powiat oraz ustalał maksymalne kwoty dofinansowania opłat za kształcenie. W poszczególnych latach Zarząd wydzielił środki (w latach 2017-2018 – 1% planowanych rocznych środków finansowych przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli, w latach 2019-2021 - 0,8%), tj. w:

- 2017 r. kwotę 205 tys. zł, w tym: 96,3 tys. zł na dofinansowanie opłat nauczycieli za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli, kursy kwalifikacyjne i doskonalące, seminaria i inne formy doskonalenia zawodowego nauczycieli, koszty przejazdów, zakwaterowania i żywienia oraz 108,7 tys. zł na organizację i prowadzenie szkoleń, warsztatów metodycznych i przedmiotowych, seminariów, konferencji szkoleniowych oraz innych form doskonalenia nauczycieli i nauczycieli zajmujących stanowiska kierownicze,
- 2018 r. - 211,5 tys. zł, w tym odpowiednio: 151,8 tys. zł i 59,7 tys. zł.
- 2019 r.- 188,6 tys. zł, w tym odpowiednio: 149,8 tys. zł i 38,8 tys. zł.
- 2020 r. – 265,8 tys. zł, w tym odpowiednio: 227,0 tys. zł i 38,8 tys. zł.
- 2021 r. – 275,7 tys. zł, w tym odpowiednio :230,7 tys. zł i 45 tys. zł.

W powyższych uchwałach Zarząd Powiatu ustalił także maksymalne kwoty jednorazowego dofinansowania za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli.

(akta kontroli str. 734,866-898)

2.7. Na wynagrodzenia pracowników administracyjnych, obsługi w szkołach i placówkach oświatowych oraz w Starostwie wydatkowano:

- w 2017 r. na pracowników administracyjnych łącznie 2 712,4 tys. zł, pracowników obsługi 3 661 tys. zł i pracowników Starostwa 237,6 tys. zł, przy średniorocznej liczbie etatów odpowiednio: 55,3; 112,7 i 4,8, zaś wydatki na wynagrodzenia w przeliczeniu na 1 etat wynosiły odpowiednio: 49 tys. zł, 32,5 tys. zł i 49,2 tys. zł,
- w 2018 r. na pracowników administracyjnych łącznie 2 840,8 tys. zł, pracowników obsługi 3 882,8 tys. zł i pracowników Starostwa 271,9 tys. zł, przy średniorocznej liczbie etatów odpowiednio: 55,2; 114,4 i 5,0, zaś wydatki na wynagrodzenia w przeliczeniu na 1 etat wynosiły odpowiednio: 53,4 tys. zł, 33,9 tys. zł i 54,4 tys. zł,
- w 2019 r. na pracowników administracyjnych łącznie 2 999 tys. zł, pracowników obsługi 4 338,7 tys. zł i pracowników Starostwa 311,3 tys. zł, przy średniorocznej liczbie etatów odpowiednio: 54,6; 115,3 i 5,0, zaś wydatki na wynagrodzenia w przeliczeniu na 1 etat wynosiły odpowiednio: 54,9 tys. zł, 37,6 tys. zł i 62,3 tys. zł,
- w 2020 r. na pracowników administracyjnych łącznie 3 530,8 tys. zł, pracowników obsługi 5,045,1 tys. zł i pracowników Starostwa 294,4 tys. zł, przy średniorocznej liczbie etatów odpowiednio: 54,5; 115,4 i 5,0 zaś wydatki na wynagrodzenia w przeliczeniu na 1 etat wynosiły odpowiednio: 64,8 tys. zł, 43,7 tys. zł i 58,9 tys. zł,

- w 2021 r. (30 września) na pracowników administracyjnych łącznie 2 810,1 tys. zł, pracowników obsługi 4 213,9 tys. zł i pracowników Starostwa 240,4 tys. zł, przy średniorocznej liczbie etatów odpowiednio: 54,7; 117,1 i 4,9, zaś wydatki na wynagrodzenia w przeliczeniu na 1 etat wynosiły odpowiednio: 51 tys. zł, 36 tys. zł i 49,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 899-901)

2.8. Rada Powiatu uchwałą⁵⁷ przyjęła „Lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych uczniów szkół ponadpodstawowych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Elcki” (na podstawie art. 90t ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁵⁸), którego celem było m.in. promowanie uzdolnionych uczniów wśród społeczności szkolnej i lokalnej oraz zachęcanie do reprezentowania Powiatu w konkursach, olimpiadach i zawodach sportowych. Program realizowany był w formie programu stypendialnego⁵⁹. Regulamin przyznawania stypendium określono w odrębnej uchwale Rady Powiatu⁶⁰, w którym zapisano m.in.: że w budżecie Powiatu wyodrębnia się środki z przeznaczeniem na stypendia dla uczniów oraz wskazano, kto może taki wniosek złożyć oraz że przyznaje go na jeden semestr powołana komisja, a także określono kryteria przyznawania stypendium.

W badanym okresie Zarząd Powiatu w formie uchwały określał na każdy semestr liczbę i kwoty stypendium miesięcznie. Na poszczególne semestry w badanym okresie Zarząd Powiatu przyznał następującą liczbę oraz kwoty miesięczne stypendium:

- w 2017 r. - II semestr roku szkolnego 2016/2017 przyznano 101 stypendium o w kwocie miesięcznej każdego 110 zł, I semestr 2017/2018 odpowiednio: 172 i 100 zł (wydatkowano kwotę 139,7 tys. zł),
- w 2018 r. - II semestr 2017/2018 - 97 i 125 zł, I semestr 2018/2019 - 156 i 100 zł (wydatkowano kwotę 140,2 tys. zł),
- w 2019 r. - II semestr 2018/2019 - 99 i 130 zł, I semestr 2019/2020 - 155 i 120 zł (wydatkowano kwotę 154,4 tys. zł),
- w 2020 r. - II semestr 2019/2020 - 125 i 120 zł, I semestr 2020/2021 - 252 i 100 zł (wydatkowano kwotę 194,4 tys. zł),
- w 2021 r. - II semestr 2020/2021 - 189 i 100 zł.

Stypendium przyznawała komisja składająca się m.in. z: przedstawicieli komisji Rady Powiatu, przedstawicieli dyrektorów szkół, przedstawicieli rad rodziców oraz przedstawicieli Wydziału Polityki Społecznej w Starostwie. Wydatki na stypendia dla uczniów były omawiane m.in. na sesji Rady Powiatu oraz komisji w dniu 27 września 2017 r. i 23 marca 2021 r.

Powiat poza powyższymi stypendiami, nie wspierał w inny sposób uczniów szczególnie uzdolnionych.

(akta kontroli str. 902-929)

⁵⁷ Uchwała Nr XXII.228.2012 Rady Powiatu Elckiego z dnia 28 czerwca 2012 r. zmieniona Uchwałą Nr XXIII.197.2021 Rady Powiatu z dnia 25 lutego 2021 r.

⁵⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 1915.

⁵⁹ „Powiatowe Stypendium im. Jana Pawła II” dla uczniów szkół ponadpodstawowych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Elcki.

⁶⁰ Uchwała Nr XXII.229.2012 Rady Powiatu Elckiego z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie uchwalenia regulaminu przyznawania „Stypendium im. Jana Pawła II uczniom szkół ponadgimnazjalnych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Elcki” zmieniona uchwałą Nr XXIII.198.2021 Rady Powiatu Elckiego z dnia 25 lutego 2021 r.

2.9. Wydatki na edukację przypadające na jednego (statystycznego) ucznia/wychowanka w okresie od 2017 r. do 2021 r. (30 września) przedstawiały się następująco:

- w 2017 r. średnia ze wszystkich szkół i placówek oświatowych wynosiła 10,4 tys. zł, zaś największe wydatki na jednego ucznia/wychowanka były w gimnazjach – 44,4 tys. zł i szkołach specjalnych 43,6 tys. zł, najniższe w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych – 2,2 tys. zł,
- w 2018 r. średnia ze wszystkich szkół i placówek oświatowych wynosiła 11,3 tys. zł, zaś największe wydatki były w gimnazjach – 52,0 tys. zł i szkołach specjalnych 44 tys. zł, najniższe w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych – 1,9 tys. zł,
- w 2019 r. średnia ze wszystkich szkół i placówek oświatowych wynosiła 11,9 tys. zł, zaś największe wydatki były w szkołach specjalnych 50,7 tys. zł, gimnazjum – 50,5 tys. zł i szkołach podstawowych – 48,0 tys. zł, najniższe w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych – 0,6 tys. zł,
- w 2020 r. średnia ze wszystkich szkół i placówek oświatowych wynosiła 11,1 tys. zł, zaś największe wydatki były w szkołach podstawowych – 51,6 tys. zł i szkołach specjalnych 50,3 tys. zł, najniższe w placówkach kształcenia ustawicznego oraz centrach kształcenia zawodowego (o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy Prawo oświatowe) – 6,7 tys. zł,
- na 30 września w 2021 r. średnia ze wszystkich szkół i placówek oświatowych wynosiła 9,7 tys. zł, zaś największe wydatki były w szkołach podstawowych – 41,5 tys. zł i szkołach specjalnych 39,8 tys. zł, najniższe w placówkach kształcenia ustawicznego oraz centrach kształcenia zawodowego (o których mowa w art. 2 pkt 3 ustawy Prawo oświatowe) – 5,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 930)

2.10. Dane wykazane w przekazanych rocznych zbiorczych sprawozdaniach budżetowych Rb-27S i Rb-28S za lata 2017, 2018, 2019, 2020 oraz na 30 września 2021 r. w zakresie dochodów i wydatków na zadania oświatowe były zgodne z prowadzoną ewidencją księgową Powiatu.

(akta kontroli str. 666-733)

2.11. W latach 2017 – 2021 (30 września) Powiat nie zaciągał zobowiązań finansowych (kredyty, obligacje) na pokrycie wydatków na oświatę.

(akta kontroli str. 661-663)

2.12. Tryb udzielania i rozliczania dotacji oraz tryb przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania przez szkoły publiczne, prowadzone przez osoby prawne inne niż Powiat lub osoby fizyczne oraz niepubliczne, został wprowadzony uchwałami Rady Powiatu z 2017 r. i 2018 r.⁶¹

Powiat w okresie objętym kontrolą udzielał dotacji szkołom publicznym i szkołom niepublicznym, dla których był organem rejestrującym i tak:

- w 2017 r. dotacje otrzymało dziewięć szkół i placówek oświatowych na kwotę łączną 5 342,52 tys. zł, w tym trzy publiczne i sześć niepublicznych,
- w 2018 r. dotacje otrzymało dziewięć szkół i placówek oświatowych na kwotę 6 204,30 tys. zł, w tym trzy publiczne i sześć niepublicznych,

⁶¹ Uchwała Nr XXVI.212.2017 i uchwała nr XLI.333.2018 Rady Powiatu Elckiego w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla publicznych podmiotów oświatowych oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania.

- w 2019 r. dotacje otrzymało 13 szkół i placówek oświatowych na kwotę 6 914,37 tys. zł, w tym trzy publiczne i sześć niepublicznych,
- w 2020 r. dotacje otrzymało 12 szkół i placówek oświatowych na kwotę 9 101,12 tys. zł, w tym dwie publiczne i 10 niepublicznych,
- w 2021 r. dotacje otrzymało 12 szkół i placówek oświatowych na kwotę 7 417,27 tys. zł, w tym 2 publiczne i 10 niepublicznych.

(akta kontroli str. 931-935)

Z analizy dokumentacji pięciu dotacji udzielonych dla publicznych i niepublicznych niesamorządowych szkół⁶² w badanym okresie wynikało, że:

- Wnioski o udzielenie dotacji były złożone w terminie do 30 września roku poprzedzającego rok udzielenia dotacji i zawierały informacje o planowanej liczbie uczniów lub wychowanków placówek i bursy. W jednym przypadku⁶³ Zarząd Powiatu, działając na podstawie art. 33 ust. 4 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych⁶⁴, wyraził zgodę na odstępnie od powyższego terminu składania wniosków.
- Dotacje były udzielane zgodnie z zasadami wynikającymi z uchwał Rady Powiatu, w tym prawidłowo obliczono ich wysokość, zachowano warunki i sposób przekazywania dotacji oraz określono zadania finansowane z dotacji.
- Do 10 dnia każdego miesiąca organy prowadzące przedkładały informacje o liczbie uczniów i wychowanków, co pozwalało Starostwu na bieżący nadzór nad ilością uczniów i wysokością dotacji.
- W terminie do 20 stycznia roku następnego roku organy prowadzące te szkoły lub placówki oświatowe złożyły zgodnie z obowiązującymi zasadami rozliczenie dotacji.
- Starostwo dokonywało kontroli prawidłowości pobrania i wykorzystania tych dotacji poprzez bieżącą analizę składanych miesięcznych informacji oraz prowadzenie kontroli w szkołach (pkt 2.19 wystąpienia).

(akta kontroli str. 936-1054)

2.13. Rada Powiatu na każdy badany rok w załącznikach do uchwał budżetowych wykazywała inwestycje roczne i wieloletnie przewidziane do realizacji w danym roku, w tym inwestycje w zakresie oświaty.

W badanym okresie Powiat z planowanych 59 inwestycji w zakresie oświaty na łączną kwotę 30 739,1 tys. zł, zrealizował 47 inwestycji na kwotę 11 200,8 tys. zł, w tym środki własne na kwotę 5 067,2 tys. zł, środki UE na kwotę 5 570,9 tys. zł oraz innych źródeł⁶⁵ na kwotę 562,8 tys. zł.

Największe kwotowo zrealizowane w badanym okresie inwestycje w zakresie oświaty to:

⁶² Policealne Studium Przedsiębiorczości i Zarządzania prowadzone przez Elckie Forum W.S.B. w Elku), Zaoczna Policealna Szkoła Zawodowa Pascal w Elku prowadzone przez APPRENDI sp. z o.o., Technikum i LO prowadzone przez Zakład Doskonalenia Zawodowego w Białymstoku, LO dla Młodzieży Centrum Edukacji Mundurowej w Elku prowadzonej przez Wyższą Szkołę Finansów i zarządzania w Białymstoku, Szkoła Podstawowa Specjalna i Szkoła Przyspasiająca do Pracy prowadzone przez Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Misjonarek.

⁶³ Dotyczyło Liceum Ogólnokształcącego dla Młodzieży Centrum Edukacji Mundurowej, dla której organem prowadzącym była Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Białymstoku.

⁶⁴ Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 2029, ze zm.).

⁶⁵ Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych.

- inwestycja w ramach Programu Współpracy Interreg V-A Litwa-Polska w Międzyszkolnym Ośrodku Sportowym w Ełku i Birstonas na Litwie na kwotę 2 788 tys. zł, zrealizowana w 2017 r. ze środków UE oraz modernizacja i zagospodarowanie terenu ww. placówki na rzecz rozwoju pozaszkolnych form szkoleń żeglarskich w 2018 r. na kwotę 2 069,7 tys. zł, w tym 1 471,3 tys. zł w ramach RPO Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 (dalej: RPO WW-M na lata 2014-2020),
- w latach 2018-2019 – doposażenie Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Ełku w nowoczesne centrum obróbkowe na kwotę 842,4 tys. zł, w tym 690,8 tys. zł,
- poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w Zespole Szkół nr 2 i 5 w 2018 r. na kwotę 5 080 tys. zł, w tym 3 200 tys. zł z RPO WW-M na lata 2014-2020,
- zakup wyposażenia i sprzętu sportowego dla Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego na kwotę 515,1 tys. zł, w tym 400 tys. zł z Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Wg stanu na 30 września 2021 r. w trakcie realizacji były cztery inwestycje na planowaną kwotę 10 317 tys. zł (w tym środki własne na kwotę 6 276,6 tys. zł, środki UE w kwocie 3 152 tys. zł i innych źródeł⁶⁶ w kwocie 888,3 tys. zł). Największe kwotowo inwestycje w trakcie realizacji to: Etap I na lata 2017-2021 w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Ełku (dalej: CKZiU) na kwotę 6 205,3 tys. zł, w tym RPO WW-M na lata 2014-2020 - 3 152 tys. zł i RFIL – 488,3 tys. zł oraz termomodernizacja ZS nr 6 w latach 2021-2022 na kwotę 3 734,9 tys. zł, w tym 400 tys. zł z RFIL.

Niezrealizowanie ośmiu inwestycji, na które nie uzyskano dofinansowania, dotyczyło: trzech inwestycji w ramach Programu Współpracy Interreg V-A Litwa-Polska, inwestycji polegającej na adaptacji dwóch szatni i wybudowania dwóch salek lekcyjnych na korytarzach, II etapu realizacji inwestycji w CKZiU, budowy boisk oraz modernizacji dwóch sal gimnastycznych.

(akta kontroli str. 1055-1108)

2.14. Koszty finansowe poniesione przez Powiat w związku z likwidacją gimnazjum dotyczyły wydruku tablic informacyjnych i wykonania nowych pieczęci szkolnych w łącznej kwocie 1,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 1109-1110)

2.15. W związku z likwidacją gimnazjów Powiat w 2017 r. podjął następujące działania:

- Gimnazjum Specjalne nr 1, wchodzące w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Ełku, włączył do SP Specjalnej nr 1 w Ełku⁶⁷,
- Gimnazjum Specjalne nr 2, wchodzące w skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Ełku, włączył do SP Specjalnej nr 2 w Ełku,
- Gimnazjum dla Dorosłych wchodzące w skład Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Ełku przekształcił w SP dla Dorosłych w Ełku⁶⁸.

Majątek powyższych gimnazjów został włączony w stan majątkowy ww. szkół podstawowych.

(akta kontroli str. 1109-1110)

⁶⁶ Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych (dalej: „RFIL”).

⁶⁷ Uchwała nr XXXIV.271.2017 Rady Powiatu Ełckiego z dnia 24 sierpnia 2017 r.

⁶⁸ Uchwała nr XXXIV.275.2017 Rady Powiatu Ełckiego z dnia 24 sierpnia 2017 r.

2.16. Powiat w związku z pandemią COVID-19 poniósł w ramach środków własnych wydatki w zakresie zadań oświatowych na łączną kwotę 57,6 tys. zł. Wydatki dotyczyły zakupu środków ochrony (maseczki, rękawice), płyny do dezynfekcji, zakup ozonatorów oraz przeprowadzanie dezynfekcji pomieszczeń.

(akta kontroli str. 661-663)

2.17. W Powiecie nie odnotowano zmniejszenia wydatków na zadania oświatowe w związku z pandemią COVID-19.

(akta kontroli str. 661-663)

2.18. W Powiecie nie stwierdzono przypadków nierealizowania zadań oświatowych z powodu braku środków finansowych (zarówno własnych jak i pochodzących z budżetu państwa lub innych źródeł).

(akta kontroli str. 661-663)

2.19. Obsługa finansowo-księgową w szkołach i placówkach oświatowych, dla których Powiat był organem założycielskim prowadzona była w tych jednostkach. Starostwo w latach 2017-2021 (do 29 października) nie skorzystało z §12 Zarządzenia nr 16.2014 Starosty Elckiego z dnia 24 kwietnia 2014 r. i nie planowało oraz nie prowadziło kontroli w powyższych jednostkach w zakresie finansowo-księgowym. Ostatnie takie kontrole prowadzono w latach 2013-2014.

Audyt przeprowadzany przez Starostwo w 2018 r. zarówno w Wydziale Edukacji Starostwa jak i szkołach oraz placówkach oświatowych, nie obejmował zagadnień finansowania oświaty. Audyt dotyczył funkcjonowania SIO i został oceniony pozytywnie.

Starostwo nadzór nad prawidłowością obsługi finansowo-księgową w obszarze oświaty, jak pisał Starosta, sprawuje poprzez sprawdzanie rzetelności danych ujętych w sprawozdaniach budżetowych oraz weryfikację bieżącą przedkładanej przez szkoły i placówki oświatowe dokumentacji księgowej.

Starostwo w 2017 r., w 2019 r. i w 2020 r. przeprowadziło łącznie sześć kontroli w zakresie prawidłowości wykorzystania dotacji w szkołach niesamorządowych. Kontrole obejmowały m.in. sprawdzenie liczby uczniów oraz wykorzystanie dotacji. W trakcie kontroli prowadzonych w powyższych szkołach kontrolerzy ze Starostwa wykazali m.in. nierzetelne sporządzanie comiesięcznych informacji o faktycznej liczbie słuchaczy, przedkładanie wydatków niekwalifikowalnych, pobranie w nadmiernej wysokości dotacji, wpłatę na prywatne konto pracownika szkoły dochodów za wynajem powierzchni biurowej oraz sporządzenie błędnego rozliczenia wydatkowania dotrzymywanej dotacji.

(akta kontroli str. 266-349,663,1111-1252)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie działalność Starostwa w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Olsztyn, 18 listopada 2021 r.

Kontroler
Henryk Dykty
Główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Dyrektor Delegatury
w Olsztynie
z up.
Barbara Zajdel
Wicedyrektor

.....
Podpis

.....
podpis